

ԳԱՎԱՌԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
2024 -2025 ՈՒՍՏԱՐՎԱ «ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ» ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ՄԱԳԻՍՏՐԱՏՈՒՐՍՅԻ ԸՆԴՈՒՆԵԼՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՐՑԱՇԱՐ

Երկրագիտություն

1. Երկրի ներքին կառուցվածքը:
2. Մթնոլորտ, կազմը, կառուցվածքը:
3. Երկրագնդի ճնշման դաշտը և օդի շրջանառությունը:
4. Մթնոլորտի խոնավության պայմանները:
5. Եղանակ և կլիմա:
6. Օվկիանոսային հոսանքներ, առաջացումը, դերը աշխարհագրական թաղանթում:
7. Աշխարհագրական թաղանթ, նրա զոնայականությունը:
8. Երկրի օրական պտույտը, աշխարհագրական հետևանքները: Ժամային գոտիներ:
9. Երկրի տարեկան ռիթմը: Տարվա եղանակները:
10. Երկրաշարժեր: Աշխարհագրական տարածումը:

Քարտեզագրություն

1. Քարտեզագրական նշաններ:
2. Քարտեզագրական պատկերման տեղայնացված նշանների և գծային նշանների եղանակներ:
3. Քարտեզագրական պատկերման իզոգծերի և կետային եղանակներ:
4. Քարտեզագրական պատկերման որակական և քանակական ֆոների եղանակներ:
5. Քարտեզագրական պատկերման շարժման գծերի և արեալների եղանակներ:
6. Ռելիեֆի պատկերման եղանակներ:

Գեոմորֆոլոգիա

1. Կարստային մարզերի մորֆոլոգիան:
2. Մառցադաշտերի տիպերը:

Մայրցամաքների և օվկիանոսների ֆիզիկական աշխարհագրություն

1. Հարավային Եվրոպայի կլիման:
2. Հս. Ամերիկայի երկրաբանական կառուցվածքը:
3. Աֆրիկայի սավանաների բնութագիրը:
4. Արևելյան Ասիայի կլիման:
5. Ավստրալիայի երկրաբանությունը և ռելիեֆը:
6. Ավստրալիայի օրգանական աշխարհը:
7. Տափաստանային զոնա, նրա տնտեսական նշանակությունը::
8. Տեղումների բաշխումը Եվրոպայում:
9. Հս Ամերիկայի ջրագրությունը:
10. Հվ.Ամերիկայի կամպոսների բնութագիրը:

Ընդհանուր ջրաբանություն

1. Ջրի շրջապտույտը: Դերը աշխարհագրական թաղանթում:
2. Գետեր: Ձևաչափական բնութագիրը: Ջրհավաք ավազանի ձևաչափական տարրերը:
3. Ձյան գիծ: Մառցադաշտեր:
4. Լճեր: Լճային գոգավորությունների առաջացումը:

5. Օվկիանոսային և ծովային հոսանքներ: Առաջացումը, դերը աշխարհագրական թաղանթում:
6. Ջրոլորտի բաղադրիչների տնտեսական նշանակությունը: Պահպանումը:

Տնտեսական աշխարհագրություն

1. Եվրոպայի տնտեսաաշխարհագրական ընդհանուր բնութագիրը:
2. Եվրոպայի քաղաքական քարտեզի և քաղաքակրթության ձևավորումը:
3. Արևմտյան Եվրոպայի ընդհանուր բնութագիրը:
4. Գերմանիայի և Ֆրանսիայի տնտեսական զարգացման նման և տարբերիչ գծերը:
5. Գերմանիայի արդյունաբերության առաջատար ճյուղերի բնութագիրը:
6. Ֆրանսիայի արդյունաբերության առաջատար ճյուղերի բնութագիրը:
7. Մեծ Բրիտանիայի արդյունաբերությունը:
8. Հարավային Եվրոպայի ընդհանուր բնութագիրը:
9. Հյուսիսային Եվրոպայի ընդհանուր բնութագիրը:
10. Արևելյան Եվրոպայի ընդհանուր բնութագիրը:
11. Հարավային Եվրոպայի ընդհանուր բնութագիրը:
12. Իրանի ընդհանուր բնութագիրը:
13. Թուրքիայի ընդհանուր բնութագիրը:
14. Աֆրիկայի քաղաքական քարտեզի ձևավորումը:
15. Աֆրիկայի տնտեսության ընդհանուր բնութագիրը:
16. Հարավ Արևմտյան Ասիայի ընդհանուր բնութագիրը:
17. Հնդկաստանի բնակչությունը, ազգային կառուցվածքը, խնդիրները:
18. Հնդկաստանի տնտեսության զարգացման միտումները:
19. Չինաստանի գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղերի բնութագիրը:
20. Ճապոնիայի տնտեսության զարգացման միտումները և դերը աշխատանքի միջազգային աշխարհագրական բաժանման մեջ:
21. ԱՄՆ-ի տնտեսության զարգացման նախադրյալները, ժամանակակից միտումները և դերը աշխատանքի միջազգային աշխարհագրական բաժանման մեջ:
22. ԱՄՆ-ի արդյունաբերության առաջատար ճյուղերի բնութագիրը:
23. Լատինական Ամերիկայի գյուղատնտեսության առաջատար ճյուղերի բնութագիրը:
24. ՌԴ վառելիքաէներգետիկ ռեսուրսների բնութագիրը:
25. ՌԴ բնակչությունը:
26. Աշխարհի բնակչության ազգային կազմը, խոշորագույն ժողովուրդները:
27. Աշխարհի բնակչության կրոնական կազմը, հիմնական կրոնները, նրանց տարածումը:
28. Աշխարհի բնակչության ռասսայական կազմը, հիմնական ռասսաները, նրանց տեղաբաշխումը:
29. Տարաբնակեցման հիմնական ձևերի բնութագիրը:
30. Բնակչության տեղաբաշխումը, պատճառները, առավել խտաբնակ մի քանի շրջանների բնութագիրը:
31. Աշխարհագրական մեծ հայտնագործությունները և դրանց նշանակությունը:
32. Աշխարհագրության զարգացումը աշխարհագրական մեծ հայտնագործությունների ժամանակ:
33. Պետության գլխավոր հատկանիշները, աշխարհի պետությունների խմբավորումն՝ ըստ քաղաքական կառուցվածքի:
34. Աշխարհագրական և աշխարհաքաղաքական դիրք հասկացությունները, նրանց դերը պետությունների զարգացման գործում:
35. Պետությունների խմբավորումն՝ ըստ զարգացման աստիճանի:
36. Աշխարհագրական գիտության համակարգը:

Հողերի աշխարհագրություն հողագիտության հիմունքներով

1. Հասկացողություն հողմնահարման գործընթացների մասին (ֆիզիկական, քիմիական, կենսաբանական):
2. Հողերի աշխարհագրական տեղաբաշխման օրինաչափությունները (հորիզոնական գոտիականություն և ուղղաձիգ գոտիականություն):
3. Հայաստանի Հանրապետության հողային ծածկույթի բնութագիրը:

Օդերևութաբանություն և կլիմայագիտություն

1. Մթնոլորտի կառուցվածքը (ուղղաձիգ շերտավորում) և բաղադրամասերը:
2. Մթնոլորտային ճնշում, աշխարհագրական տեղաբաշխումը:
3. Մթնոլորտի ջերմային ռեժիմը:
4. Հասկացողություն եղանակի և կլիմայի մասին, կլիմաառաջացնող գործոնները և կլիմաների դասակարգումը:

Կենսաաշխարհագրություն

1. Օրգանիզմների տարածումը արգելող գործոններ: Արգելքներ և դրանց դասակարգումը:
2. Արեալ, արեալների տիպերը:

Հայաստանի ֆիզիկական աշխարհագրություն

1. Փոքր Կովկասի ծալքաբեկորավոր լեռների արտաքին շարի բնութագիրը:
2. Փոքր Կովկասի ծալքաբեկորավոր լեռների ներքին շարի բնութագիրը:
3. Միջլեռնային գոգավորությունների բնութագիրը:
4. Էրոզիոն խոշոր հովիտների ընդհանուր բնութագիրը:
5. ՀՀ հրաբխային պրովինցիայի բնութագիրը:
6. ՀՀ կլիման ձևավորող հիմնական գործոնները:
7. ՀՀ կլիմայական պայմանները, վերընթաց գոտիականությունը:
8. ՀՀ գետային ցանցի առանձնահատկությունները: Ջրային հաշվեկշիռը:
9. ՀՀ լճերը, ընդհանուր բնութագիրը: Ջրամբարները:
10. Սևանա լճի հիմնախնդիրը:
11. ՀՀ հողային ծածկույթի բնութագիրը:
12. Վերընթաց գոտիականությունները ՀՀ-ում:
13. ՀՀ կիսաանապատային գոտու հողերի բնութագիրը:
14. ՀՀ չոր տափաստանային գոտու հողերի բնութագիրը:
15. ՀՀ խոնավ տափաստանային գոտու հողերի բնութագիրը:
16. ՀՀ մերձալպյան և ալպյան գոտու հողերի բնութագիրը:
17. ՀՀ լեռնաանտառային գոտու հողերի բնութագիրը:
18. Հողերի կարգաբանման սկզբունքները ՀՀ-ում:
19. Էրոզիոն պրոցեսների զարգացման առանձնահատկությունները ՀՀ-ում:
20. ՀՀ բուսածածկի բազմազանության պատճառները, վերընթաց գոտիականությունը:
21. ՀՀ կենդանական աշխարհը, բազմազանությունը, տեղաբաշխումը, պահպանման հիմնախնդիրները:
22. ԼՂՀ բնական պայմանների համառոտ բնութագիրը:

Հայաստանի տնտեսական աշխարհագրություն

1. ՀՀ մետաղային ռեսուրսները:
2. ՀՀ շինանյութերի ռեսուրսները:
3. ՀՀ հանքային ջրերի ռեսուրսները:
4. ՀՀ մետաղային ռեսուրսները, օգտագործման և պահպանման հիմնախնդիրները:
5. ՀՀ ոչ մետաղային ռեսուրսները, օգտագործման և պահպանման հիմնախնդիրները:
6. ՀՀ բնակչության բնական շարժերը և միգրացիաները:
7. ՀՀ բնակչության աշխարհագրությունը, գյուղական տարաբնակեցումը:
8. ՀՀ մետաղաձուլությունը, պղնձաձուլության էներգաարտադրական շղթան:
9. ՀՀ շինանյութերի արդյունաբերությունը:
10. ՀՀ տրանսպորտի աշխարհագրության ընդհանուր բնութագիրը:
11. ՀՀ վարչատարածքային կառուցվածքը:
12. ՀՀ արտաքին տնտեսական կապերը:
13. ՀՀ գյուղատնտեսության զարգացման և մասնագիտացման հիմնական ուղղությունները, տեղաբաշխումը:
14. ՀՀ սննդի արդյունաբերություն:
15. ՀՀ բուսաբուծության ընդհանուր բնութագիրը:
16. ՀՀ անասնապահության ընդհանուր բնութագիրը:
17. ՀՀ Արարատի մարզի տնտեսաաշխարհագրական բնութագիրը:
18. ՀՀ Արմավիրի մարզի տնտեսաաշխարհագրական բնութագիրը:
19. ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի տնտեսաաշխարհագրական բնութագիրը:
20. ՀՀ Վայոց Ձորի մարզի տնտեսաաշխարհագրական բնութագիրը:
21. ՀՀ Սյունիքի մարզի տնտեսաաշխարհագրական բնութագիրը:
22. ՀՀ Շիրակի մարզի տնտեսաաշխարհագրական բնութագիրը:
23. ՀՀ Տավուշի մարզի տնտեսաաշխարհագրական բնութագիրը:
24. ՀՀ Կոտայքի մարզի տնտեսաաշխարհագրական բնութագիրը:
25. ՀՀ Արագածոտնի մարզի տնտեսաաշխարհագրական բնութագիրը:
26. ՀՀ Լոռու մարզի տնտեսաաշխարհագրական բնութագիրը:
27. ԼՂՀ արդյունաբերության ընդհանուր բնութագիրը:
28. ԼՂՀ գյուղատնտեսության ընդհանուր բնութագիրը:
29. ԼՂՀ բնակչությունը: